

ARNAS APARATUA

- 2 arnasketa-urto:

KANPO-ARNASKETA:

- Atmosferako oxigenoa hartu
- Karbono dioxidoa kanporatu

BARNE-ARNASKETA (ARNASKETA ZELULARRA):

- Zelulek glukidoak, gantzak eta proteinek oxidatu energia lortzeko
- Horretarako oxigenoa behar
- Karbono dioxidoa hondakin gisa sortu

ARNAS APARATUAREN ZATIAK

ARNAS BIDEAK:

SUDUR-HOBIAK:

- Ahoaren gaineko bi hutsune.
- Estaltzeko mukosa berezia, bi urtatutakoak:

Pituitaria gorria → odol-hodi ugari, mukosa-guri ugari, ile txikiak; bertan airea filtratu, hezatu eta berotu

Pituitaria horia → ile handiagoak, bakterioak hiltzen dituen mukosa-jariatu usaimen-hartzaileak

FARINGEA:

- Pasabidea

LARINGEA:

- Trakearen goiko kartilagozko zatia
- Goialdean epiglotia irenstea trakea itxeko
- Barnealdean aho-kordak

TRAKEA:

- Sarrera → glotia
- Bi geruzadun hodia

Kanpoko → kartilagozko C formako eraztunak

Barriko → zilioak ditu, mukosa-jariatzen duten guri ugari, partikulak arrotzak zilioen bidez kanpora daitzeko

BRONKIOAK:

- Trakeatik biriketara bi hodi, trakearen antzeko egiturakoak
- Bronkiolo izeneko hodi finagotan banatu
- Alveolotan bukatu

BIRIKAK:

- Itxura eta egitura harrotuko bi organo arrose
- Pleuraz babestuak
 - ↳ uintz bikoitzeko gurea
 - ↳ barruko uintza birikei itsatsita, kanpokoak kaxe torazikoari
- bien artean babes funtzioa duen likidea
 - ↳ pleuresia → pleura inflamatuzea eta likidea gehitu eta zorne bihurtu edo lehortu
- Azpialdean diafragma
 - ↳ xalfe muskularra
 - ↳ toraxa eta sabelaldea banatu
- Eskuineko birika handiagoa, hiru lobulu
- Ezkerrekoa txikiagoa, bi lobulu → bihotze ekerrealdetan
- Bronkiak biriketara bronkiolotara banatzen, geroz eta diametro txikiagoa
- Bronkiolen azken adarrak dilatatu birike-albeoloak osatuz
- Bertan O_2 eta CO_2 arteko trukaketa

ARNASKETAREN MEKANISMO FISIOLÓGIKOA. KANPO-ARNASKETA

ARNAS MUGIMENDUAK:

INSPIRAZIOA:

- Kutxa torazikoa igo
- Diafragma jaitsi
- Bolumena handitu
- Presioa gutxitu
- Airea barrura

ESPIRAZIOA:

- Inspirazioan parte hartu duten muskuluek lasaitu
- Kutxa torazikoa jaitsi
- Diafragma hasierako posizioa itzuli (igo)

GASEN TRUKATZEA ALBEOLOTAN:

- Kapilarretan O_2 kontzentrazioa txikiagoa albeolotan baino
- Difusioa → kontzentrazio altutik baxura O_2 igaro, erregulatzeko
- CO_2 -rekin alderantzizkoa
- Kapilarretatik zeluletara berdin
- Odolek oxigenoa ukitzean kolore gorria
- Hemoglobina + oxigeno → oxihemoglobina